

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zunanja politika.

Na Dunaju, 21. maja.

Zdaj, ko se je za nekaj časa razšel državni zbor, obrnjeno je zanimanje vsega javnega mnjenja na Budimpešto, koder zborujeta tisti delegaciji, v katerih delokrog ne spada sicer samo ponižno dovoljevanje nešteti milijonov za vojne namene, katerima pa se to dovoljevanje olajšuje s tem, da se jima pusti, govoriti tudi o zunanji politiki naše monarhije.

Kdor zasleduje zunanjepolitiške razprave v delegacijah, spoznal je že davno, da se bistveno razlikujejo od podobnih razprav v družih parlamentih. Delegaciji smeta pač govoriti o zunanji politiki, odločiti pa nimata ničesar. Merodajni krogi stoje pač še danes na stališču, ki ga je zavzemal cesar Franc. Ta je dejal, da je Dunajčane prav lahko vladati, da se jih le pusti po gostilnah zabavljati. Približno tako se sodi tudi o delegacijah, ki pa sta še mehkejši od onih predpotopnih Dunajčanov, ker sta se — izvzemši nekaj čeških delegatov — tudi vsaki kritiki odpovedali ter se s čudovitim samozatajevanjem valjata v prahu pred vsako vlado in proslavljata modrost vsakokratnega ministra zunanjih del, tudi če se v njegovi politiki ne zrcali nič več modrosti, nego v politiki grofa Goluchowskega.

Zborovanje delegacij je jedina prilika, da izvedo avstrijski narodi nekaj avtentikega o razmerju mej našo državo in mej drugimi, o smeri in o smotrih zunanje politike in o splošnem svetovnem položaju. Prav vsakoletno zborovanje delegacij nam jasno proučuje, da vzlic ustavi nimajo avstrijski narodi glede zunanje politike še dandanes prav nobene besede. Časi, ko so ljubosumnosti mej vladarji in osebni interesi nositelji krone in njih avasstva bili merodajni za mir ali vojno, so že davno minili. Dandanes so na to mesto stopili gospodarski interesi držav in njihovih narodov, a če se vzlic temu pri nas še vedno kratki narodom vsak vpliv na zunanjo politiko, kaže to brez dvoma, da se naša monarhija ali neče postaviti na moderna

tla ali pa da njena zunanja politika še ni urejena po novodobnih načelih.

Vse, kar je naš minister zunanjih del v svojem neverjetno suhoparnem, okorno stiliziranem ekspoziju in pa v soboto v ogrske delegacije odseku za zunanje zadeve povedal, je tako prazno in tako revno, tako po šabloni skrpano, da mora nad tem strmeti ves svet. Tako slavnih „pojasnil“ o zunanji politiki pač še niso dobili avstrijski narodi, kakor letos. To pot se je prav posebno pokazalo, da je grof Goluchowski državnik, čigar oseba nam zagotavlja pomilovanje tudi najneznatnejših držav, zakaj grof Goluchowski se ne zna niti za tistimi orakelskimi dvomnostimi skrivati, kakor jih zna rabiti vsak starejši kancelist v njegovem ministrstvu.

Nemci in Madjari so s politiko grofa Goluchowskega popolnoma zadovoljni in jo slave na vse pretege. To nam je razumljivo, saj je vsa zunanja politika urejena tako, da pospešuje narodnostne in državno-pravne aspiracije Nemcev in Madjarov na škodo slovanskih narodov. Morda se bo krona še kdaj kesala, da je odobrvala tako politiko.

Čedalje jasnejše se namreč kaže, da je vsa naša zunanja politika prišla v odvisnost od Berolina. Zunanje politike avstro-ogrške države ne delajo več na Dunaju, nego v Berolinu, in grof Goluchowski igra danes v delegacijah tisto ulogo, kakor jo v parlamentu igra kak sekcijski šef, kadar zastopa ministrstvo. Vse bolje se vidi, da je faktički minister zunanjih del naše monarhije nemški veleposlanik na Dunaju, knez Eulenburg, grof Goluchowski pa da samo izvršuje njegova navodila.

To se tudi popolnoma sklada s prizadevanji grofa Goluchowskega glede naše notranje politike.

Naj tudi grof Goluchowski še tako slovesno zatrjuje, da se ne vtika v notranjepolitiške zadeve, ostane vendar resnica, da je on strmo glasil Badenija in Thuna, in da je on najodločnejši nasprotnik vseh slovanskih narodnostnih aspiracij, ker hoče na vsak način in za vsako ceno spraviti avstrijsko notranjo politiko v soglasje

z zunanjo politiko, kakor mu jo diktira knez Eulenburg.

Slovanskim političkim krogom je vse to že davno znano, ali Čehi so jedini, ki so doslej v delegacij zastopali pravi interes slovanskih narodov in celokupne države, ter se zoperstavljali zunanji politiki grofa Goluchowskega. Letos store to gotovo še v večji meri in z večjo odločnostjo, in po naši sodbi bi bila dolžnost slovenskega delegata, da se Čehom pridruži.

Rojaki!

Razočarani nad neizpolnjenimi željami in zahtevami, katere smo po vsej pravici pričakovali od minulega, za evropske narode toli važnega stoletja, nastopili smo zlasti Slovani, in ne v zadnji vrsti Slovenci z mnogo obetajočimi nadami dvajseti vek, ki bode, ako smemo verjeti raznim prorokovanjem, slovanski vek. A že začetek, vsaj kolikor se tiče nas, posebno obmejnih Slovencev, proti neizprosno podreti naše upe, grozi uničiti naše svete, priznane in upravičene nade.

Za mehko, rahlo čutečo naravo Slovanstva utegne postati pričeta, proti njemu naperjena vsestranska akcija usodepolna. Duševno in gmotno mnogo jačji sovražni naval podvojil je svoje sile, da nas najprej razdvoji, oslabi in potem uniči. Neizbirčen v sredstvih, nastavlja tu vabljive zanke, tam bolj očitno nevarne pasti in kjer in kadar kaže, uporablja zoper nas tudi drugo, nad vse ostudno orožje.

V prvi vrsti in naravno jim je do tega, da pogoltnjejo slabotne spredne straže, da se tem lažje vtihotapijo v glavni tabor kjer imamo svojo glavno moč, svojo zadnjo oporo, svoje narodno svetišče.

Rojaki slovenski! Štajarski Slovenci smo v pravem pomenu besede taka sprednja straža, na katero preži liki ris na svoj plen, naš nemški sosed.

Znani so vam mukotrpni boji, katere mora biti slovenski narod med Dravo, Savo in Sotlo za svoj narodni in gospodarski obstoj. Znana so vam vsa nasilstva, katera je moral tekom sto- in stoletij pre-

našati, poznate so vam mnogobrojne spletke v katere nas je hotel ljubeznivi sosed ravno v zadnjem času ujeti. In kakor da še ni mera polna, kot da smo štajarski in z nami vsi Slovenci nekaj puntarski narod, osmelil se je v sedanjih delegacijah nemško-štajarski grof obrekovati nas in očrnuti naše deželnozborske zastopnike ter posredno vse slovensko-štajarsko prebivalstvo napram našemu vladarju, za čegar prestol in državo ravno mi toliko žrtv v krvi in denarju skozi stoletja doprinašamo.

Le v trdnem, neizrušljivem prepričanju, da se borimo za pravično, nam in vsem Slovincem sveto stvar, je iskati tistega ognja, ki nas ogreva v najhujšem boju zoper neenako močnejšega nasprotnika le zavest, da stoje za nami in ob nas ostali naši bratje, navdaja nas z neupogljivim pogumom; in končno ter ne najmanj v dolžni hvaležnosti do tistih naših vzornih mož, ki so si pridobili, kakor naš neumrljivi Anton Martin Slomšek, ne samo za štajarske in koroške Slovence, temveč za vse Slovence, nevenljivih čisto premalo cenjenih zaslug, stojimo neustrašeno in nepremakljivo na braniku slovenske in slovanske stvari.

Menda ni baš slučaj, da doletela nas Slovence ob začetku dvajsetega, mirnemu vplemenitju in pomirjenju src namenjenega stoletja, prijetna dolžnost, proslaviti stoletna rojstna dneva dveh svojih velikarov, ki spadata pravzaprav šele v sedanji vek, namreč našega umrlega pesnika-prvaka dr. Franceta Prešerna ter nepozabnega Antona Martina Slomškega.

Vesoljno Slovenstvo pripravlja se že na bližajoči se praznik prvo imenovanega ženija. In neodpušljiv narodni greh bi bil, ako se na dostojen način ne spomnimo tudi drugega, ki je s svojim pristno-narodnim duhom in umom navdihnil mnogobrojne svoje brate, čegar skoro vsaka beseda je postala razmeram primerno že meso na našem rodnem telesu.

Ne osvetljivost za prestane krivice, ne puhla želja po šumni demonstraciji proti nadutemu dušmaninu, temveč na

LISTEK.

Kakšna bodi žena?

Ruski spisal Anton Čehov.

V stanovanju nadsprevodnika Stičkina je sedela jednega njegovih svobodnih dni Ljuba Grigorjevna, močna, postavna dama štiridesetih let, katera se je bavila s posredovanjem zakonov in še z mnogimi drugimi posli, o katerih se je govorilo le šepetaje. Stičkin, strog, resen mož, sicer odločen, je hodil v vidni zadregi po sobi gori in doli, kadil cigaro ter dejal:

„Jako me veseli, da sem se seznanil z vami. Semjon Ivanovič je priporočil edino vas, da mi morete pomagati v delikatni, a za srečo mojega življenja zelo važni stvari. Star sem že 52 let, cenjena moja Ljuba Grigorjevna, in sem torej v dobi, v kateri ima marsikdo že odrasle otroke. Moja služba je stalna. Moji dohodki sicer niso veliki, vendar morem rediti ljubljeno bitje in otroke. Mej nama bodi povedano, da imam v banki naložen denar, katerega sem si prihranil vsled svojega zmernega življenja. Resen, trezen mož sem, živim redno in mislim, da bi bil lahko mnogim v zgled. Nedostaje mi le nečesa — lastnega doma-

čega ognjišča in družice v življenju. Sedaj živim, kakor potujoči pastirji, brez notranjega zadovoljstva, z nikomur se ne morem posvetovati, in ako zbolim, nimam žive duše, katera bi mi dala kupico vode ali mi sicer kaj pomogla. Razun tega, Ljuba Grigorjevna, ima oženjenec v družbi vedno večji ugled, nego neozženjenec. Jaz spadam k izomikani vrsti ljudi, imam nekaj denarja, a kdo sem, ako me motrite s tega stališča? Zapuščen človek na svetu, nič boljši kot kak katoliški duhovnik. In zato goreče želim zavzeti Himnove vezi, to se pravi, poročiti se z osebo, katera je mena vredna.“

„Lepa stvar“, je pripomnila posredovalka zakonov.

„Jaz živim sam zase, in ne poznam v mestu nikogar. Kam naj grem, na koga se obrnem, ko so mi vsi ljudje tuji? Zato mi je Semjon Ivanovič svetoval, naj iščem pomoči pri osebi, katera je v tej stvari specialistinja, in katere poklic je: ustvarjati srečo drugim. Prirčno vas torej prosim, Ljuba Grigorjevna, da vzamete mojo srečo v svoje roke. Vsa dorastla dekleta poznate v mestu, zato mi lahko pomorete.“

„To storim lahko...“

„Prosim, vzemite!...“

Z roko, katera je kazala veliko izurjenost, je nesla posredovalka čašico z

žganjem k ustnam ter jo izpraznila, ne da bi se jej pri tem obraz le malo izpremenil. „To lahko storim,“ je ponovila. „In kakšna nevesta bi vam bila po volji, Nikolaj Nikolajč?“

„Meni? Kakoršno mi pošlje osoda.“

„Vsekakor je to stvar osode, vendar ima vsak svoj okus. Ta ljubi temne, drugi blondinke.“

„Glejte, Ljuba Grigorjevna,“ je dejal Stičkin ter globoko zasopel, „jaz sem resen mož, značaj. Pri meni igra lepota in sploh vnanost le postransko ulogo. Saj veste, z obraza ni možno piti vode, in z lepo ženo ima človek velike težave. Po mojem mnenju ni pri ženski glavna stvar to, kar je zunaj nje, temveč kar je v njej, to je, da ima dušo in druge lastnosti. Prosim, vzemite!... Prijetno je seveda, ako je žena čedna, vendar za zakonsko srečo to ni merodajno; glavna stvar je — razum. Strogo premišljeno pa ženi ni treba niti razuma, kajti potem si preveč domišlja in sanja o različnih idealih. Da bi pa bila brez vsake izobrazbe, to seveda tudi ne, ... vrste izobrazbe so pač različne. Prav lepo je, ako zna žena francoski in nemški, toda kaj pomaga, ako ne umeje, recimo, niti gumba priti? Jaz spadam k omikani vrsti ljudi, sem s knezom Kanitelinom takorekoč

ena duša in eno srce, govorim ž njim kakor sedaj z vami, toda moj značaj je preprost, — jaz sem skromen. Zato bi potreboval tudi prav skromno dekle. Glavna stvar je, da me moja žena ceni, čisla ter si je vedno v svesti, da ima meni zahvaliti se za svojo srečo.“

„Popolnoma samo ob sebi umevno.“

„In sedaj h gmotnemu vprašanju... Bogate ne potrebujem. Nikdar se ne bom tako ponižal, da bi se oženil radi denarja. Jaz ne maram jesti kruha svoje žene, temveč ona naj je mojega, in naj to vé in izpozna. Uboge pa tudi ne morem jemati. Dasi sem sam imovit mož ter se bodem poročil iz ljubezni in iz interesa, vendar se ne morem oženiti z ubogo, kajti, saj veste, da je postala dandanes vse dražje, in dobila bi lahko otroke.“

„Iskali bomo deklet z doto,“ je opomnila posredovalka.

„Prosim, poslužite si vendar...“

Temu je sledil pet minut dolg molk. Posredovalka je zdihnila, pogledala postrani nadkondukterja ter vprašala:

„Hm... očka, kako bi bilo?... Za samce imam čedno blago... Francozinjo... Grkinjo... zelo hvalevredno...“

Sprevodnik je prevdarjal in dejal: „Ne, hvala. Ker vidim, da ste pri volji iz-

eni strani že omenjena dolžna pieteta do svojega velikega sina, na drugi pa brez dvoma vsem Slovencem kakor Slovanom sploh dobrodošla prilika, sestati se po dolgem času brez razlike stanu in mišljenja v rojstvenem kraju Slomškovem, ter na to vzeti si znova duha vzajemnosti ki preveča dela vseh mož slovstvenikov, katere so porodila zares klasična ponkovška tla — ti obziri vodili so peščico Slomškovih ožjih čestilcev, da prirede dne 5. avgusta na Ponikvi veliko vseslovensko slavnost v spomin stoletnice rojstva A. M. Slomška.

Zato se obrača pripravljalni odbor tako do posameznih rodoljubov, kakor do posameznih rodoljubov, kakor do cenjenih narodnih društev ter sploh do vseh Slovencev, pozivljajoč jih v imenu Slomškovih rojakov Ponkovljanov kakor tudi v imenu vseh štajarskih Slovencev, da se udeležijo v kolikor večjem in inpozantnejšem številu nameravane slavnosti, pri kateri priliki si ne moremo kaj, da ne bi opozarjali ravno izvenštajarsko slovenstvo na ta praznik, ki utegne, prost vsake politične barve, postati velike važnosti za rodno življenje spodnještajarskih Slovencev.

Ponikva, meseca majnika 1900.

ODBOR.

V Ljubljani, 22. maja.

Občinske volitve na Dunaju.

Danes se začne na Dunaju volilni boji za občinski svet. Na eni strani stoje klerikalni krščanski socialci s svojim papežem dr. Luegerjem, na drugi strani pa liberalni židje, socialni demokratje in nemški nacionalci. Danes so le dopolnilne volitve v III. razredu za Videm in Favoriten. Zato bode danes šele predigra ljute borbe, ki se vname na Dunaju prihodnje dni. Vpliv klerikalnih krščanskih socialcev in dr. Luegerja je sedaj vsled izpremenjene volilne reforme še večji kakor je bil pred leti. Na mesto popularnosti ima danes Lueger v svojem taboru moč, ki mu bo prinesla nedvomno veliko zmago tudi to pot. V dunajskem občinskem svetu se bo število klerikalcev zopet pomnožilo. Nemški nacionalci so se sicer odločili od Luegerjancev, a večjega pomena to nima, ker položaj je danes tak, da opozicija nikakor ne more doseči važnejših uspehov. Dunaj je prva trdnjava krščanskega socializma, v kateri so komandantje duševne luči à la Schneider, Gregorig in drugi.

Posl. Herold o češki obstrukciji.

V Kral. Vinohradih je govoril 20. t. m. poslanec dr. Herold o političnem položaju in o češki obstrukciji. Govornik ne odreja Koerberju dobre volje, dognati spravo mej Nemci in Čehi, toda za to mu manjka poznanja razmer na Češkem, diplomatske spretnosti in svobodnega neodvisnega poslovanja. Jezikovne konference so se izjalovile, in Čehi so sklenili delati tehnično obstrukcijo dotlej, da se vrnejo razmere, ki so bile, predno so se jezikovne naredbe Badenija odpravile. Položaj Čehov je težak, ker nimajo „zunanjih“ prijateljev in ker nimajo

v dunajskem občinstvu potrebne resonance. Vzlic roganju nemškega časopisja pa je že doslej češka obstrukcija onemogočila docela poslovanje parlamenta. Da Poljaki in Slovenci Čehov ne morejo podpirati, je umevno saj jim gre za važne gospodarske interese. Nemci se drže napram obstrukciji rezervirano, ker si nočejo naložiti odij, da so izpremenili pravilnik. Levičarji prepuščajo to desnici ter se mislijo pri glasovanju o izpremembi pravilnika abscentirati. Toda abscentirali se bodo tudi Čehi ter s tem preprečili glasovanje, kajti zbornica bo nesklepčna. Desničarske stranke svetujejo, naj bi Čehi obstrukcijo opustili ter omogočili izvolitev jezikovnega odseka, v katerem bi se vladni načrt jezikovnega zakona izpremenil v interesu Čehov. Toda potem bi začeli obstruirati Nemci. Koerberjev jezikovni načrt je nesprejemljiv, ker ž njim češčina na Moravskem in Češkem ne dobi jednake pravnosti z nemščino. Vlada bi rada napravila kompromis; uvedla nemščino kot državni jezik ter češčino kot notranji uradni jezik za Češko in Moravsko. S tem pa Čehi ne morejo biti zadovoljni, zato bodo obstruirali nadalje.

Lex Heinze odgojena.

Predsednik nemškega parlamenta, grof Ballestrem je sklical konvent seniorov, ki je sklenil, da se postavi obravnava o lex Heinze za včerajšnjo sejo z dnevnega reda ter se začne obravnava zakona o mesnem ogledništvu. Ali se bo razprava o lex Heinze pred Binkoštni sploh še nadaljevala, o tem bo sklepal konvent seniorov v kratkem. Bržčas se je vlada odločila, da lex Heinze pokoplje vsaj za nekaj časa. Neumorno in zares fina obstrukcija nemških socialistov in svobodomislicev je napravila na večino največji vtisk. Razen tega se množe dan na dan protesti umetnikov ter inteligentnih krogov. Znano pa je tudi, da je cesar Viljem sam odločen nasprotnik lex Heinze. Vladna večina ki se poganja za zakon, ki ni vseh niti vladarju niti ministrstvu, je pač kuriozum.

Vojna v Južni Afriki.

Lord Roberts je 20. t. m. javil iz Kroonstada, da ni dobil nobenega uradnega obvestila o osvoboditvi Mafekinga. Pač pa javlja „Daily News“ 21. t. m. po poročilu iz Lorenzo Marqueza: Vso bursko vojsko okoli Mafekinga so Angleži 17. t. m. z njihovimi 17 topovi vred ujeli. Istega dne so zasedli Angleži Klerksdorp, ne da bi se jim kdo ustavljal. Reuterjev bureau poroča, da se je general Delaraj v sredo ves dan z uspehom branil napadov Angležev, da pa je ponoči neki njegov častnik samovoljno umaknil svoj oddelek ter s tem omogočil, da so Angleži zasedli mesto. General Rundle je sporočil, da so njegove čete zasedle Besters-Flat, Trommel in Clocolan ter da so se Buri umaknili v Senekal in Ficksburg. Pri Boshofu se je udal 20. t. m. častnik s 86 Buri. General Buller poroča iz Newcastla 19. t. m.: General Clery je odmarširal v Ingogo, general Dundonald pa v Laingsnek. Zadnje čete Burov bi bila oba skoraj dobitela. Nekaj Burov je bilo ujetih in zaplenjenih več vozov. Jaz sem zapustil

Ladysmith 10. t. m. in sem prekoračil 138 milj. Buri so razdeljali železniški predor pri Laingsnek z dinamitom ter so zasedli v okolici važne postajanke. Tudi med Kroonstadam in Bloemfonteinom je železniška zveza pretrgana, ker sta dva vlaka skočila s tira in porušila progo. Treba bode baje par tednov, da se zopet popravi. Listi poročajo tudi, da stoje Buri — 12 000 mož — na Rhenosterkopu med Rhenoster- in Valschrivierjem. Da bi bil ujet Louis Botha, še vedno ni nobenega poročila. Tudi o ponudbi generala Deweta, da se uda s 1000 možmi, ako smejo oditi svobodno na svoje farme, ni nobenega potrdila. O prošnji Krügerja do Salisburyja, naj bi se sklenil mir, vedo samo nekateri nezanesljivi angleški in ameriški časopisi.

V Sarajevo!

(Dopis. — Dalje.)

Mi pri svojem optimizmu mislimo, da bi se mogel slovenski živelj v Sarajevo z moralno in dejansko podporo močnih slovenskih društev in posameznih vplivnih rodoljubov v par letih tako zbrati in okrepiti, da bi smel s pomočjo Hrvatov in Čehov povabiti na pr. „Glasbeno Matico“ v Ljubljani ali „Dramatično društvo“, da priredi par koncertov, odnosno nekoliko gledaliških predstav v Sarajevo. Toda o tem zdaj ne mislimo govoriti. Pravi namen našemu dopisu je, seznaniti Slovence v domovini z našim položajem ter jih iskreno povabiti, naj prirede o binkoštih če prav skromen izlet v zanimivo stolno mesto Bosne ponosne, v Sarajevo.

Blagodejno bi delovalo na vse Slovence v Sarajevo, ko bi jih obiskala četica za svoj rod navdušenih in za njegove ideale vnetih rodoljubov. Pa tudi nobenemu izletniku bi ne bilo žal, da se je odločil za to pot. Ne bomo opisovali prirodne lepote niti drugih razmer tukajšnjih dežel. Naj misli kdo o teh razmerah, kar hoče, naj hvali ali graja upravo teh dežel — oboje se da opravičiti — kulturni napredek, ki ga bode tu videl pri vsakem koraku, ga gotovo presenetiti. Bodisi katera koli stanu, naučiš se lahko mnogo v teh deželah. Koliko je bilo že izletov v Bosno prirejenih edino v naučne svrhe!

Pa tudi iz družih obzirov bi ne bilo napačno za Slovence, ko bi se malo bolj zanimali za te dežele, kakor so se dozdej. Tukaj je še kruha, in če se Nemcu, Madjaru, Lahu izplača, da si tukaj kruha išče, zakaj si ga Slovenec ne bi iskal? Zdi se nam, da imajo industrijalna in trgovska podjetja na Slovenskem premalo zvez z Bosno, in da bi se tudi v tem oziru dalo kaj storiti.

Ne razumi nas nihče krivo! Nespartmetno bi bilo trditi ali misliti, da bi en obisk Bosne Slovincem Bog ve kakih dobrot in koristi donesel. Reči hočemo le to, ko bi Slovenci napravili izlet v Bosno, in bi se tega izleta udeležilo nekoliko razumnih, podjetnih in za napredek vnetih mož, mogle bi se začeti prestiti niti, iz katerih bi se dala splesti vez med Slovenci

in zasedenimi deželami, vez, katere bi utegnili koristiti obema strankama.

Pa tudi ne glede na interese obrti in trgovine smejo sarajevski Slovenci pričakovati, da jih njihovi rojaki enkrat obiščejo. Ne bomo naštevali, kolikokrat so že obiskali Bosno bližnji sosedje Hrvatje, potem Madjari, Nemci in tudi inozemske popotne družbe, navedem naj le to, da so udaljeniji Čehi posetili svoje rojake v Sarajevo vže dvakrat v velikem številu. Vemo, da Slovenci ne bi mogli priti v tolikem številu, a prišli bi vendarle lahko, in nadejamo se, da pridejo. Sprejeli jih bomo z odprtim srcem in z odprtimi rokami, pa ne samo sarajevski Slovenci, temuč tudi sarajevski Hrvatje. Slovenci nimajo boljih prijateljev od Hrvatov v Sarajevo.

Sarajevskim Hrvatom se srce razigra, ko pridejo med Slovence, ali pa Slovenci k njim, in ne morejo se naslušati naših krasnih pesmi. Radi nam pomagajo, kjer morejo, in kjer treba. Pa tudi mi čislamo nje, tudi mi ljubimo nje, kakor svoje rodne brate in tudi mi nje podpiramo po svojih skromnih močeh v njihovih kulturnih težnjah.

Središče in zavetišče Hrvatov v Sarajevo je njihovo pevsko društvo „Trebević“. V to društvo vstopili so skoraj vsi sarajevski Slovenci, ter ga podpirajo gmotno in moralno. Tako so se Hrvatje in Slovenci zbrali pod enim krovom, kjer složno in z vidnim uspehom goje hrvaško in slovensko pesem, slovansko glasbo v obče in zavedno ljubezen slovanskega duha.

Društvo je doseglo visoko stopinjo umetniške dovršenosti in ni se mu bati objektivne kritike. Kot udje tega društva veselimo se iskreno njegovega napredka in ponosni smo nanj.

Društvo je bilo ustanovljeno pod imenom „Narodno pjevačko društvo Trebević“, ker je bilo takrat ime „hrvaško“ v Bosni prepovedano. Veliko požrtvovalnosti in vztrajnosti je bilo potreba, da se je društvo moglo ustanoviti, vzdrževati in razvijati. Neštevilno ovir se je moralo premagati, da je moglo društvo napredovati in hrvaško misel širiti. Ideje, katere imajo navdušene in vstrajne zastopnike, so močne in upoštevati se morajo. „Trebević“ je dosegel z vztrajno delavnostjo, da je hrvaško ime v Bosni in Hercegovini dovoljeno, da se hrvaška pesem slobodno razlega in narod budi k zavednosti in ponosu v smislu gesla: „U jedinstvu naš je spas, pjesma će sjediti nas!“ Društvo nosi že drugo leto tisto ime, katero mu gre po ideji, katere ga je stvarila in po svrhi, katero želi doseči, — zove se: „Hrvatsko pjevačko društvo „Trebević“. Hrvatsko ime povečalo je narodni ponos društva in blagodejno je delovalo na njegov daljni razvitek. Rodoljubi, zbrani v „Trebeviću“, delali so iz vseh moči na to, da bode to društvo no samo po številu članov, temuč tudi po glasbeni izobraženosti prvo v Sarajevo, in res priredilo je društvo nekoliko koncertov s takim uspehom, kakoršnega dozdej še nobeno drugo sarajevsko društvo ni doseglo.

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. maja.

— Županski shod. Binkoštni ponedeljek, dne 4. junija ob enajstih dopoldne vršil se bode v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani ustanovni občni zbor, „Zveze slovenskih in istrskih hrvaških županov“ s sledečim dnevnim redom: 1. Sprejemanje članov. 2. Volitev predsednika njegovega namestnika in društvenega odbora. 3. Volitev razsodništva. 4. Določitev kraja kamor naj se skliče prvi redni občni zbor. 5. Posamezni predlogi. — Društveni odbor ima s predsednikom in njegovim namestnikom vred devet članov. Od teh pripadajo na kronovino Kranjsko trije, na spodnje Štajersko dva, na Primorsko dva in na Koroško dva. Kakor se nam poroča, udeležijo se županskega shoda lahko tudi taki, ki niso še prijaviili pristopa.

— Mogočen kaplan. Kaj si že vse dovoljujejo naši kaplani, nam kaže naslednje pismo iz Lesca! „Slavno uredništvo! Blagovolite v „Slov. Narodu“ zabeležiti, da je kaplan Oblak v Srednji vasi v Bohinju vsem svojim zadrugarjem in voznikom prepovedal, hoditi v Lescah v drugo gostilno kakor h g. Legatu, ter da je odredil, da plača vsakdo izmed teh po 2 gl. kazni, kdor bi šel v drugo gostilno. — Matevž

polniti moje želje, dovolite mi sedaj vprašanje, koliko zahtevate za svoj trud glede neveste?“

„Zadovoljna sem s prav malim zaslužkom. Petindvajset rubljev boste dali in blaga za eno obleko, in hvaležna sem... Od dote pa posebej, to spada k drugemu računu.“

Stičkin je prekrizal roki na prsih ter premišljal. Ko je bil s tem gotov, je vzdihnil in rekel: „To je drago...“

„Nikakor ne, Nikolaj Nikolajevič!... Prej, ko so se ljudje poročali mnogobrojnejše, sem stavila nižje cene, toda dandanes... koliko pa zasluži človek? Ako spravim v jednom mesecu predpusta dva bankovca po petindvajset rubljev, moram Boga hvaliti. Samo od porok ni možno obogateti.“

Stičkin je začuden pogledal posredovalko ter zmignil rameni. „Hm... ali je petdeset rubljev malo?“ je pripomnil.

„Vsekakor dosti malo. Poprej sem jih večkrat dobila po sto.“

„Hm... nikdar ne bi bil mislil, da je mogoče s temi posli zaslužiti toliko denarja. Petdeset rubljev! Vsak mož ne dobi toliko plače... Prosim, vzemite!...“

Posredovalka zakonov je izpraznila čašo, ne da bi bila trenila le z jedno očesno vejico. Stičkin jo je molče opazoval od glave do nog ter dejal:

„Petdeset rubljev, ... to je torej šeststo rubljev na leto... Poslužite si vendar, prosim... S takimi dohodki vam ne bode težko dobiti moža.“

„Meni?“ se je smejala posredovalka. „Jaz sem stara.“

„Nikakor... Imate postavbo... poln obraz... bel in rudeč...“

Posredovalka je postala zmedena. Tudi Stičkin je bil v zadregi; sedel je k njej.

„Vi še prav lahko ugajate,“ je nadaljeval. „Ako dobite resnega, prevdarnega, varčnega moža, kateri ima plačo, mu utegneta s svojim zaslužkom celo zelo ugajati ter živeti ž njim kakor eno srce in ena duša...“

„Bog vedi, kaj tu čenčate, Nikolaj Nikolajevič.“

„Kaj še?... Jaz nikakor ne čenčam...“

Nastal je molk. Stičkin se je glasno useknil; posredovalka je zarudela, ga sramežljivo pogledala ter vprašala: „In koliko plače imate vi, Nikolaj Nikolajevič?“

„Jaz? Petinsedemdeset rubljev in remuneracije. Poleg tega dajejo še postranske dohodke lojene sveče in pa zajci.“

„Vi ste lovec?“

„Ne, zajci se imenujejo pri nas potniki brez vožnih listkov.“ Zopet je minulo

par minut molka. Stičkin je vstal ter začel razburjen hoditi po sobi sèm in tjà. „Jaz ne potrebujem mlade žene,“ je dejal; „starejši mož sem že ter rabim tako ženo, kakoršna ste vi... resnobno, solidno... in vaše postavbe...“

„Vedi Bog, kaj tu govorite,“ se je hetaala posredovalka ter skrila svoj temno rudeči obraz pod robec.

„Kaj treba tu dolgo premišljati? Po volji ste mi, vaše lastnosti odgovarjajo mojim željam. Jaz sem mož z varno službo, trezen, in ako vam ugajam, kaj hočeva potem še?... Dovolite, da vam stavim svojo ponudbo.“

Posredovalka je potočila par solz, potem se je smejala ter dala Stičkinu v znak privoljenja poljub.

„Dobro torej,“ je rekel srečni nadsprevodnik „sedaj dovolite, da vam razložim, kako vedenje in življenje si želim od vas. Jaz sem strog, miren in resen mož, kateri misli o vsem plemenito in zahtevam od svoje žene, da je tudi stroga v svojih načelih ter mora spoznati, da sem jaz njen dobrotnik ter nje prvi mož na svetu.“

Sedel je, globoko zasopel in začel nevesti pojasnjevati svoje nazore o rodbinakem življenju in o dolžnostih soproge.

Dobida. — To pismo pove dovelj. Ošabnost teh kaplanov presega že res vse meje, a na srečo se ljudstvo sčasoma naveliča tudi duhovniškega terorizma tako, da bodo tisti, ki zdaj sejejo veter, želi še strašen vihar.

— **Jour-fixe slovenskega umetniškega društva** bo — kakor vsako sredo — tudi jutri v „Narodnem domu“. Na vspredu je: predavanje, petje in glasba.

— **Russkij kružok.** Brez hrupa, a tem vstrajnejše in navdušenejše deluje skrito pred javnostjo najmlajše, toda menda najvažnejše društvo v Ljubljani, naše težko rojeno in zatirano dete „Russkij kružok“. Vsak teden dvakrat se shajajo mnogoštevilni člani k dveurnemu pouku v I. mestni ljudski šoli ter so dosegli že najlepše uspehe. V slovnici so vzeli sklanjatev samostalnika in zaimka ter spregatev glagola, pišejo naloge iz sintakse ter prevajajo basni, pripovedke in pesnice. V sinočnji uri so dovršili že drugi zvezek M. Volperove ruske čitanke ter tako predelali že 160 strani. Pouk ruščine bo trajal še ves mesec junij, ter se bo završilo letošnje prvo rusko šolsko leto šele 1. julija. Društvo ima tudi že lepo zbirko ruskih klasičkov-beletristov in nekaj znanstvenih knjig, ki so članom na razpolago. V kratkem napravi društvo skupni izlet na Gorenjsko in še pred koncem šolskega leta zabavni večer.

— **Izlet v Sarajevo.** Iz Zagreba smo dobili brzojavno obvestilo, da odpotujejo Zagrebčani s posebnim vlakom 1. junija ob pol 7. uri zvečer. Oni Slovenci, zlasti društvene deputacije, ki hočejo k slavnostim „Trebevičam“, naj se javijo takoj „savezu pjevačkih društva“ v Zagrebu, ako se pridružijo Hrvatom. Vlak ima priključek na posebne bosenske vlake in velike popuste v vožnji ceni.

— **Štrajk v Vevčah.** Situacija je neizpremenjena. Včeraj popoldne je bilo posvetovanje, katerega se je vdeležilo vodstvo tvornice, odposlanci generalnega ravnateljstva, delavska deputacija in obilo število ostalih delavcev. Slednji so imeli že prej v nekem bližnjem gozdu posvetovanje, ker se jim v Vevčah in okolici nikjer ne pusti zborovati. Vodstvo tvornice zahteva, naj delavci brez-pogojno gredo delat, potem se bode že ukrenilo, kaj da je moči za nje storiti. Delavci se pa tako ceno ne udajo. Delavci zahtevajo: 1. Zvišanje plače, moškim 40%, ženskam 30%; 2. Odpustitev gg. Mayerja in Pollaka; 3. Popoldne pol ure odmora za malico. Dosedanji odmor za zajutrek naj ostane kakor doslej; 4. Kazni ne smejo presegati svote 1 krone pri moških delavcih, pri ženskah ne 40 vin. Višje kazni se smejo odmeriti le potem razsodišča, brez izjave razsodišča ne sme biti odpuščena noben delavec; 5. Razsodišče naznanja svoje sklepe pismeno; 6. Nedeljsko delo, ako prestopi čas 4 ur, se vštete kot celodnevno delo. Pet ur dela preko navadnega delavnega časa se smatra za celodnevno delo; 7. Delavec naj se izplačuje vsako drugo soboto; 8. Zahteva se ista odškodnina za stanovanje in kurjavo, kakor jo imajo delavci v Gratweinu; 9. Pri pogrebu delavca mora spremljati 20 tovarišev, ne da bi bili pri tem na zaslužku oškodovani. To so zahteve delavcev, o katerih pa vodstvo tvornice ne mara ničesar slišati. Vsled tega so se tudi včerajšnja pogajanja razbila. Vodstvo tvornice je razširilo govorico do hočejo delavci prerezati električne žice, napeljavane v tvornico, potreti tvorniški most in prerezati jermene. Na to je v soboto odšla iz Ljubljane v Vevče kompanija vojakov, a ker niso imeli nobenega povoda stopiti v akcijo, vrnili so se že v nedeljo zjutraj. Pokazalo pa se je, da so bile dotične govorice neosnovane. Sedaj straži v Vevčah 15 orožnikov. Dne 19. zjutraj ob 6. so aretirali troje delavcev, med temi delavca Brielja, katerega je vodstvo ovadilo, da je delavce hujskal k štrajku, pa je — kakor smo izvedeli po zanesljivih pričah — popolnoma neresnično. Prva dva sta bila včeraj popoldne izpuščena na prosto, Brielj je še v zaporu. Želeli je, da se čim prej izpusti tudi slednjega, ker vlada med delavci veliko ogorčenje radi tega čina in bi končno res lahko prišlo do izgrediv. Kakor prej je tudi sedaj v Vevčah vse mirno in orožniki nimajo nikjer povoda posredovati. — Ljubljanski krščanski socialisti, ki se poprej niso nikdar zmenili za vevške delavce, so

hoteli štrajk porabiti v to, da bi v motni vodi ribarili. Hoteli so na vrtu konsumnega društva v Slapah pri D. M. v Polju prirediti v nedeljo javen ljudski shod, katerega pa je ljubljansko okrajno glavarstvo prepovedalo. Čemu bi bil ta shod, res ne uvidevamo, saj se je „Slovenec“ v soboto popolnoma postavil na stališče fabrikantov. Ti zahtevajo, da se morajo delavci brez-pogojno vrniti na delo in „Slovenec“ je istega mnenja, ter priporoča delavcem naj zopet vstopijo v delo, „da bodo potem pri dogovorih toliko lažje povdarjali, da so storili vse, kar se je od njih zahtevalo.“ Lepa tolažba. Tu se je zopet pokazalo, koliko je vredna tista ljubezen za delavce ki jo ima „Slovenec“ vedno na jeziku, in koliko je vreden krščanski socializem.

— **Okrajni zastop mariborski.** V nemškem taboru vlada veliko veselje in reči moramo, da je utemeljeno. Provročil je to veselje izid volitev v okrajni zastop mariborski. Slovenci se teh volitev veliko let niso vdeležili ves ta čas je bil okr. zastop izključno v nemških rokah. Žal, da da bo tudi v prihodnje tako. Letos je pač slovenska stranka postavila v kuriji kmetskih občin svoje kandidate, a prodrla ni z njimi. Že pri volitvi komisije so zmagali Nemci in renegatje z 9 glasovi pri volitvi sami pa so nemški in nemškutarski kandidati dobili 69, slovenski pa 59 glasov.

— **Drugič kasirana razsodba.** Zaradi svoječasnih „izgrediv“ proti nekaterim laškim delavcem Muličeve tovarne v Batujah na Goriškem sta bila dva Dornberžana Mozetič in Pelikon pri goriški okrožni sodnji obsojena na 6 in na 4 mesece v ječo. Ta razsodba je bila razveljavljena, in določena je bila nova obravnava pred isto sodnijo. Ta je omenjena Dornberžana zopet obsodila in jima odmerila isto kazen, kakor prvič. Pa tudi ta obsodba ni držala. Kasacijski dvor je tudi to obsodbo razveljavil v celem obsegu in zaukazal novo obravnavo, ki pa se ne bo vršila pred sodnijo v Gorici, nego pred deželno sodnijo v Trstu. Ta razsodba kasacijskega dvora govori cele knjige, a da bi goriški sodnji slavo pela, tega menda še prizadeti sodniki sami ne bodo trdili.

— **Sezona v Dolenjih Toplicah** se je začela, in je letos pričakovati posebno veliko gostov, ker se je kopališče prenovilo in moderniziralo. Že sedaj je nad 20 gostov v Toplicah. Razen termalnih vrelcev imajo bolniki na razpolaganje tudi gorke in mrzle kopeli v kadeh, kakor tudi blatne kopeli. Park je krasen in sta tako zdravilišče kakor kopališko poslopje jako praktično prirejeno. Podrobna pojasnila daje kopališka uprava.

— **Letošnja okrajna učiteljska konferenca za ljudske šole krškega okraja** bode dne 27. junija 1900. l. v šolskem poslopju v Krškem. Začetek bode točno ob 9. uri dopoldne. Vspored: 1.) Otvoritev konference. 2.) Imenovanje predsednikovega namestnika in volitev dveh zapisnikarjev. 3.) Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika o stanju šolstva v okraju in njegove opazke pri nadzorovanju šol. 4.) Sredstva, katerih naj se poslužuje učiteljstvo v nadaljnjo izobraževanje (Referenta, oziroma referentinja določi pri konferenci c. kr. okrajni šol. nadzornik.) 5.) Zrak, praktična obravnava z učenci 3. razreda krške šole (gdč. Schmidinger). 6.) Poročilo knjižničnega odbora o zaznamku knjig, ki so sposobne za šolarsko knjižnico. 7.) Določitev učnih knjig in samoučil za šolsko leto 1900/1901. 8.) Poročilo knjižničnega odbora o stanju, uporabi in računu okrajne učiteljske knjižnice. 9.) Določitev knjig, katere naj se nakupijo za okrajno učiteljsko knjižnico. — Dotični nasveti naj se vpošljejo pismeno do 23. dne junija t. l. knjižničnemu odboru. 10.) Volitev a) stalnega b) knjižničnega odbora, c) dveh zastopnikov učiteljstva v c. kr. okrajnem šol. svetu za prihodnjo šestletno dobo. 11.) Posamezni nasveti, ki pa naj se vsaj do 23. dne junija t. l. pošljejo c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku.

— **Kupčija s soljo.** Prejeli smo naslednji dopis: Glede na notico „Kupčija s soljo“ v številki 109. z dne 12. maja 1900. leta cenjenega lista usoja si c. kr. finančno ravnateljstvo slavno uredništvo uljudno naprositi, da izvoli uvrstiti naslednje pojasnilo: V zgoraj napominani notici se razpravljajo nameni državne uprave povodom ustanovitve novih zalog za oddajo soli,

kakoršna se je tudi meseca marca v Ljubljani ustanovila na način, ki bi mogel povzročiti napačno mnenje, da namerava državna uprava s to ustanovitvijo sebi koristiti, oziroma trgovcem prikrajšati dobiček, katerega so doslej imeli pri prodaji soli. Te trditve niso prav nič utemeljene, kar se razvidi že iz tega, da ni cena soli pri novoustanovljenih zalogah višja, kakor pri zalogah, ki so že preje obstajale in so od novih zalog prav oddaljene, n. pr. za Kranjsko, c. kr. oddajni urad za sol v Trstu. S temi novoustanovljenimi zalogami se je hotelo le doseči, da se trgovcem zniža režijska pri dobavi soli in da tako posredno tudi konsumenti dobijo cenejšo sol. Ako trgovec lahko sol v Ljubljani po isti ceni kupuje, kakor v Trstu, si prihrani stroške za prevoz iz Trsta do Ljubljane to vendar ni njegova škoda. Ker prevozniki stroški odpadejo, mogla bi se cena soli znižati tudi občinstvu. In v istini se je povodom ustanovljenih zalog soli v Ljubljani in Celju cena za jedilno sol pri c. kr. oddajnem uradu za sol v Trstu znižala od 19 K 30 v. na 18 K 80 v. za sto kilogramov.

— **Gledališka predstava v Celju.** Na korist igralcu in režiserju g. Perdanu se je minolo nedeljo prav dobro igrala znana izborna gluma „Martin Smola ali kinematograf“. Poleg g. Perdana in gospe dr. Karlovškove se je odlikoval sešeno gosp. Danilo, ki je igral Borisa Menskega. Dvorana je bila natlačena polna.

— **Neprevidno ravnanje z revolverjem.** V Potoki vasi sta posestnik Matija Cilenšek in krčmar Ivan Drnovšek barantala za star revolver. Cilenšek je revolver poskušal, kar se je isti sprožil in je krogla odtrgala njegovi 20letni hčeri Mariji Cilenšek dva prsta leve roke ter jo na glavi poškodovala.

— **Bohinjska železnica.** V ministrstvu so z deli za bohinjsko železnico napredovali že toliko, da se bo v nekaj tednih lahko vršil pregled trase po Soški dolini.

— **Godba prostovoljne požarne brambor litijske priredi** v četrtek, dne 24. t. m., na vrtu g. Jurija Oblaka koncert. Pričetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo. Ob neugodnem vremenu vrši se koncert v nedeljo, dne 27. t. m.

— **Klub kolesarjev „Zagorje“** naznanja, da bodo udeležniki njegovega izleta imeli obed v Boštanju v gostilni gosp. Drmelja, v Sevnici pa prosto zabavo v gostilni g. Simončiča.

— **Čitalnica v Brežicah** priredi v nedeljo, dne 27. maja ob polu 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ gledališko predstavo „Tat v mlinu“, burka v treh dejanjih s petjem, v drugič. Posebna vabila se za to ne razpošljejo.

— **Ponarejeni vinarji** krožijo po Ljubljani. Včeraj je nekdo izdal takega v neki gostilni. Dobil ga je od neke tuje, neznane ženske.

— **Na tla podrl** je danes dopoldne med procesijo pred škofijo neki kolesar Magdaleno Trontelj zasebnico na Mestnem trgu št. 11. Poškodovana je na rokah in na nogah.

— **Dober gost** se je bil nastanil v hotelu „pri južnem kolodvoru“, stanoval in jedel je v hotelu pol drugi mesec, sedaj pa je pobegnil. Pozabil je plačati. Pravijo, da je gost neki Franc Cegnar in Stare Loke.

— **Akord-delo** sta prevzela Marka Potočnik in neki njegov tovariš pri tlakarskem mojstru Matiji Bažanu. Imela bi bila stolči kup kamenja, da pa bi bil kup poprej manjši in delo poprej končano, zmetala sta kamenje v Ljubljano. Tlakerski mojster ima precejšnjo škodo.

— **Razpis učiteljske službe.** Na dvo-razredni ljudski šoli na Humu tik Ormoža je stalno namestiti službo učitelja, oziroma učiteljice. Z isto so združeni dohodki III. krajevnega plač. razreda (1000 kron) s prostim stanovanjem (1 izba z najpotrebnejšim pohištvo in enim metr. sežnjem drv za kurjavo). Učni jezik slovenski. Dotične prošnje vposlati je do 10. dne junija t. l. krajnemu šolskemu svetu na Humu pošta Ormož ob Dravi.

— **Razžaljeni grški bogovi.** Stanko Veselinović, izdajatelj lista „Zvezda“ v Belemgradu, je objavil v številki z 10. aprila humoristično pesem o ljubezni starih bogov na Grškem. Policija je dotično številko zaplenila, Veselinović pa je bil obtožen radi žalitve vere. Inkriminirani pesem se je pre-

čitala pred sodniki na glas in Veselinović je bil obsojen na pet dni zapore. Prisodila se mu je ta majhna kazen zategadelj, ker so bili razžaljeni bogovi že zelo stari in grški! Kaj je na Srbskem že vse možno!?

— **Tramwayski štrajk v Berlinu** je končan. Uprava se je morala udati in spremeniti penzijski statut kakor so zahtevali štrajkujoči uradniki, vozniki, in konduterji. Ob 4. uri pop. je vozila že večina vozov. Berlin je bil skoraj tri dni brez tramwaya. Pripetili so se večji izgrediv, med katerimi je bilo nekaj ljudi ranjenih. Nekega delavca pa so povozili do smrti. Občinstvo je bilo večinoma na strani štrajkujočih.

— **Gledališki ravnatelj**, ki ni znal niti pisati, je bil ravnatelj starega kraljevskega gledališča Cerf v Berlinu. Sveda se je iz tega ravnatelja delalo norca vse, najbolj pa igralci. Takih ravnateljev ni sicer več, a marsikak gledališki vodja ne zna še danes družega, kakor blagajnico urejati in igralce sekirati. Gledališka podjetja so navadno spekulativna podjetja bankirjev, katerim je umetnost deveta briga.

— **Morilec na ladji.** V sredo zvečer — poročajo iz Köpunga na Švedskem — je neki Filip Nordlund na švedskem parniku „Princ Karl“ zaklenil večje število potnikov v spodnje prostore, potem pa oborožen z revolverjem in bodalom napadel vsakogar, katerega je srečal. Kapitana, neko žensko in nekega dečka je zabodel, krmarja ranil. Nekega potnika, ki je v družbi treh drugih igral karte, je ustrelil v čelo in obstrlel več drugih. Potem je skočil v čoln in odveslal. Toda zasačili so ga še istega dne v čakalnici postaje Skjupstrup. Pri njem so našli dva revolverja in 57 patron. Hotel je ustreliti na policaje, a so ga zvezali takoj. Zakaj je storil svoje zločine, noče povedati.

— **Zaročnica svojega očeta.** Neki Adam Cordiff, delavec v Toledu, bi kmalu postal soprog svoje hčere. Pred nekoliko dnevi je šel v Charleston, da se poroči z deklico Lucijo Cole, s katero je bil že več časa zaročen. Tisti dan pred poroko je listal v albumu deklice, v katerem je opazil fotografije svoje soproge, ki je umrla pred 18 leti. Vprašal je deklico, kje da je dobila to fotografijo; ona mu je odgovorila, da je fotografija njene matere. Na to se je pojasnil ves roman. Cordiff se je bil tajno oženil s hčerjo svojega delodajalca v New-yerseyju, ker njeni roditelji niso hoteli čuti o poroki s Cordiffom. Ko se je to zvedelo, bil je Cordiff iz službe odstranjen, dekle pa so zaprli, in je potem rodila otroka. Sveda ni prišel Cordiff nikdar več v zvezo s svojo soprogo, koje stariši so adoptirali njenega otroka. Sedaj bode hči gospodinjala svojemu očetu.

Književnost

— **Etbin Kristan: Žarki in snežinke.** V. zvezek. — Lastna založba. Tiskala „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani. Iz boja: Ranjeni ustaš. — San Helena. — 1848-1898. — Ne sanjajte! — Okrvavljena zemlja. Cena 10 kr. Naroča se pri pisatelju v Trstu ali pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

— **Vienac.** Zabavi i pouci. Br. 20. ima to-le vsebino: Pjesme Milivoja Podravskega. — Izgubljen biser. Napisao Ferdo Becić. — U zagorskom zatišju. Piše Zagorka. — Mali zvonar i njegova majka. Sp. A. M. S. — Životu. Jakša Čedomil. — Vjestnik hrvat. arheol. društva. — Ibsenov epilog. — Iz djela „Spasosne boli“. Napisao Francois Coppée. — Listak. — Vladimir Jelovšek: Simfonije II. pčele mčle. Ocenil Jovan Hranilović. Na to oceno posebno opozarjamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 22. maja. Predsedništvo poslanske zbornice je določilo prihodnjo sejo na dan 6. junija. Prva točka dnevnega reda je budgetni provizorij.

Dunaj 22. maja. Danes so se začele občinske volitve dunajske. Glavna bitka se bo bila v petek dne 25. t. m. Ta dan bo volil drugi razred, ki ima oddati 46 mandatov. Liberalci so skupno z nacionalci postavili za ta razred 45 kandidatov, in sicer 35 liberalnih in 10 nacionalnih. Druga bitka bo dne 31. maja, in sicer za novi (četrti) volilni razred. Tam se bodo udarili socialisti z Luegerjevo armado.

Dunaj 22. maja. „N. Wr. Abendblatt“ poroča, da se bode belgijski kralj zdaj vendar poravnal s svojo hčerjo, grofice Stefanije Lonyay. Kralj in Stefanija se snideta v kratkem v Parizu in bo kralj dovolil svoji hčeri nositi naslov „kraljevska Visokost“.

Budimpešta 22. maja. „Pester Lloyd“, ki je še vsaki dunajski vladi delal usluge, prijavlja zopet oficiozen dopis, v katerem je rečeno, da se vlada še ni odločila za razpust poslanske zbornice. Med vrstami se bere, da se boji razpustiti zbornico, ker bi nove volitve utegnile slabo izteči za poljski klub in za nemške klerikalce. Dopis pravi, da nemški klerikalci še vedno niso izgubili upanja da odvrnejo Čeha od obstrukcije, ako pa bi ne imeli uspeha, potem pa se Poljaki in nemški klerikalci združijo z levico na energičen boj zoper obstrukcijo in brez ozira na to, da razpade vsled tega desnica. Končno pravi dopisnik, da se odgodi zbornica, če bi obstrukcije ne bilo premagati, za več mesecev, mej tem pa da se vladni načrt jezikovnega zakona oktroira s § 14.

London 22. maja. „Daily News“ trde, da so Angleži pri Mafekingu ujeli vse burske čete z vsemi njihovimi topovi vred.

London 22. maja. General Rundle javlja, da so njegove čete zasedle Klokolan, Westerflat in Trommel. Buri pa da so se umaknili v Senekal in Fickburg.

London 22. maja. Buller javlja, da se je njegovo napredovanje zakasnelo, ker so Buri razdrli železnico.

London 22. maja. Buri že zapuščajo Pretorijo. Zlasti žene in otroci odhajajo trumoma v Nachdoorp, kjer bo glavno taborišče.

Washington 22. maja. Senat je s 36 proti 21 glasom sklenil, da se burski deputaciji ne dovoli vstop v senat, ker so člani te deputacije govorili na raznih javnih shodih in skušali pridobiti ljudstvo, da bi pritiskalo na vlado v prid Burom.

Washington 22. maja. Vlada razglasa, da smatra glede južnoafriške vojne politiko nepristranske nevtralnosti za najboljšo. S tem je povedano, da je misija burske deputacije pridobiti združene države za posredovanje, ponesrečila.

Izjava.

Prosim najuljudnejše, da izvoli slavno uredništvo v „Slov. Narodu“ potrditi, da mu jaz nisem sporočil listka „Če kdo drugemu jamo koplje...“, priobčenega v 113. št. „Slov. Naroda“ 17. t. m. Plagijat, ki je predmet temu listku, sem bil jaz označil v „Zvonu“ leta 1895, koj ko je bil objavljen, in ni mi mar za to, kdo „Zvonovih“ čitateljev na Goriškem je sedaj mojo tedanjo, v znanstvenem članku priobčeno, utemeljeno in istinito opazko pri-

merno uporabil za imenovanje listek. Sicer se že po slogu pozna, da ta listek ni moj. Meni ga more pripisovati le zaslepljen fantik, ki hoče še neko drugo, strogo znanstveno vprašanje, ki je sedaj preporno postalo, presojati s skrajno strankarskega političnega stališča, namesto s stvarnega.

Najodličnejšim spoštovanjem udani

Ferd. Seidl.

Opomba uredništva: Potrjujemo da gospod prof. Seidl listka „Če kdo drugemu jamo koplje...“ ni spisal, niti nam ga poslal, nego da smo ga dobili od druge strani.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —

za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v

(9-21)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“,

M. Leustek-a v Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. maja: Anton Samuda, umirovljeni fin. višji svetnik, 62 let, Sv. Petra nasip št. 67, pljučnica.

Dne 21. maja: Helena Zupančič, kajzarjeva hči, 3 leta, Florijanske ulice št. 13, pljučnica.

V deželni bolnici:

Dne 18. maja: Uršula Romšak, kajzarjeva žena, 35 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 306,3 m. Srednji aračni tlak 736,0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Palavica v 24 urah
21	9. zvečer	739,2	12,0	sl. jug	jasno	0,0 mm.
22	7. zjutraj	739,4	7,6	brezvetr.	megla	0,0 mm.
	2. popol.	737,7	19,8	ar. jvzhod	pol. oblak.	0,0 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 11,2°, normale: 14,8°.

Dunajska borza

dne 22. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	97 K	65 h
Skupni državni dolg v srebru	97	25
Avstrijska zlata renta	115	85
Avstrijska kronska renta 4%	96	75
Ogrska zlata renta 4%	116	—
Ogrska kronska renta 4%	91	40
Avstro-ogrski bančni delnice	17	75
Kreditne delnice	720	55
London vista	242	40
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	25
30 mark	23	65
30 frankov	19	26
Italijanski bankovci	90	40
C. kr. cekini	11	34

Zahvala.

Mnogi dokazi odkritosrčnega sočutja mej boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljene soproga, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Antona Samude

mnogi poklonjeni krasni venci in mnogo-brojno častilno spremstvo k zadnjemu počitku predragega rajnega, nam nalagajo dolžnost, da izrečemo s tem vsem dragim prijateljem in znancem najtoplejšo in najsrčnejšo zahvalo.

(1031)

Ana Samuda

v imenu vseh sorodnikov.

Kupi se dobro ohranjen voz za otroke.

(1025-2) Sv. Petra cesta št. 55.

4 lepa nova okna

160×10 cm. iz macesnovega lesa so po cenil na prodaj (1029)

na Zavrtih št. 1, Vodmat.

Mlad trgovski pomočnik

dobro izurjen v trgovini z galanterijskim in papirnatim blagom, želi svojo sedanjo službo premeniti.

Ponudbe se prosijo poste restante Ljubljana pod št. 250. (1030)

Vajenec

(1026-1)

sprejme se takoj v prodajalno z mešanim blagom na deželi. Prednost imajo že nekoliko večji v trgovini, ali tisti, kateri so dovršili nekaj razredov srednjih šol.

Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Vsi

birski botri in botre

naj si ogledajo moja izložna okna v novi trgovini ur, zlatnine in srebrnine

na Starem trgu šte. 16

kjer dobé solidne, lepe, močne

ure

mного ceneje nego povsod z enoletnim jamstvom.

Srebrna remontoarka za gospode od gld. 5'60

Zlata „dame“ „ „ „ 5'60

Niklasta „ „ „ 14'50

naprej. — K tem primerne

zlate, srebrne in double-verižice.

— Zlate prstane, zlate, srebrne in

double-uhane, broše, kolijé-verižice

s križci, srčki itd. itd.

Vse mnogo ceneje nego povsod pri (1028-1)

Rudolfu Weber-ju

urarju, Stari trg št. 16.

Poštna naročila se izvrše s prvo pošto.

Prostovoljna prodaja.

Vsled sklepa odbora upnikov se bode

trgovska zaloga in oprava iz konkurzne mase tvrdke Ferd. Bilina & Kasch v Ljubljani in gostilniška oprava iz konkurzne mase Ferdinanda Biline iz Ljubljane v celoti prostovoljno prodala.

Pismene ponudbe naj se blagovolijo doposlati do 31. maja 1900 upravitelju dr. Albinu Suyer-ju, advokatu v Ljubljani. (1023-2)

Na najvišji ukaz Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXXIII. c. kr. drž. loterija

za civilne dobrodelne namene totranske državne polovice.

Ta denarna loterija

edina v Avstriji zakonito dovoljena

ima 16.514 dobítkov v gotovem denarju v skupnem znesku 410.200 kron.

Glavni dobítek znaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje bode nepreklicno dné 7. junija 1900.

Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti za kupce se dobé zastoj.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega dohodninskega ravnateljstva.

Oddelek državne loterije.

(841-7)

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld. „Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr. Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr. Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld. Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr. Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr. Dr. Nevešekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr. A. Aškerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr. Po znižani ceni priporočam: Fran Kočbek, samo 30 kr.

Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr. — Štiri novele, broš. à 20 kr. Beneš-Třebizsky: Bločne duše. Roman, broširan à 70 kr. Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr. Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr. Tolstoj: Dva romana, broširana à 70 kr. Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr. Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr. — Rane pripovedke, broširane à 40 kr. — Dve povesti, broš. à 25 kr. Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr. Souvestre: Vilenski brodnik Povest, broš. à 15 kr. Jurčič: Listki, broš. à 15 kr. — Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr. Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr. Pregovori, prilike in rekl. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.